

Pædagogisk læreplan for Børnehaven Ønskeøen Efterår 2024

Forord

Velkommen til Børnehaven Ønskeøens første version af den styrkede pædagogiske læreplan efter vores genvundne selvstændighed i juni 2022.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

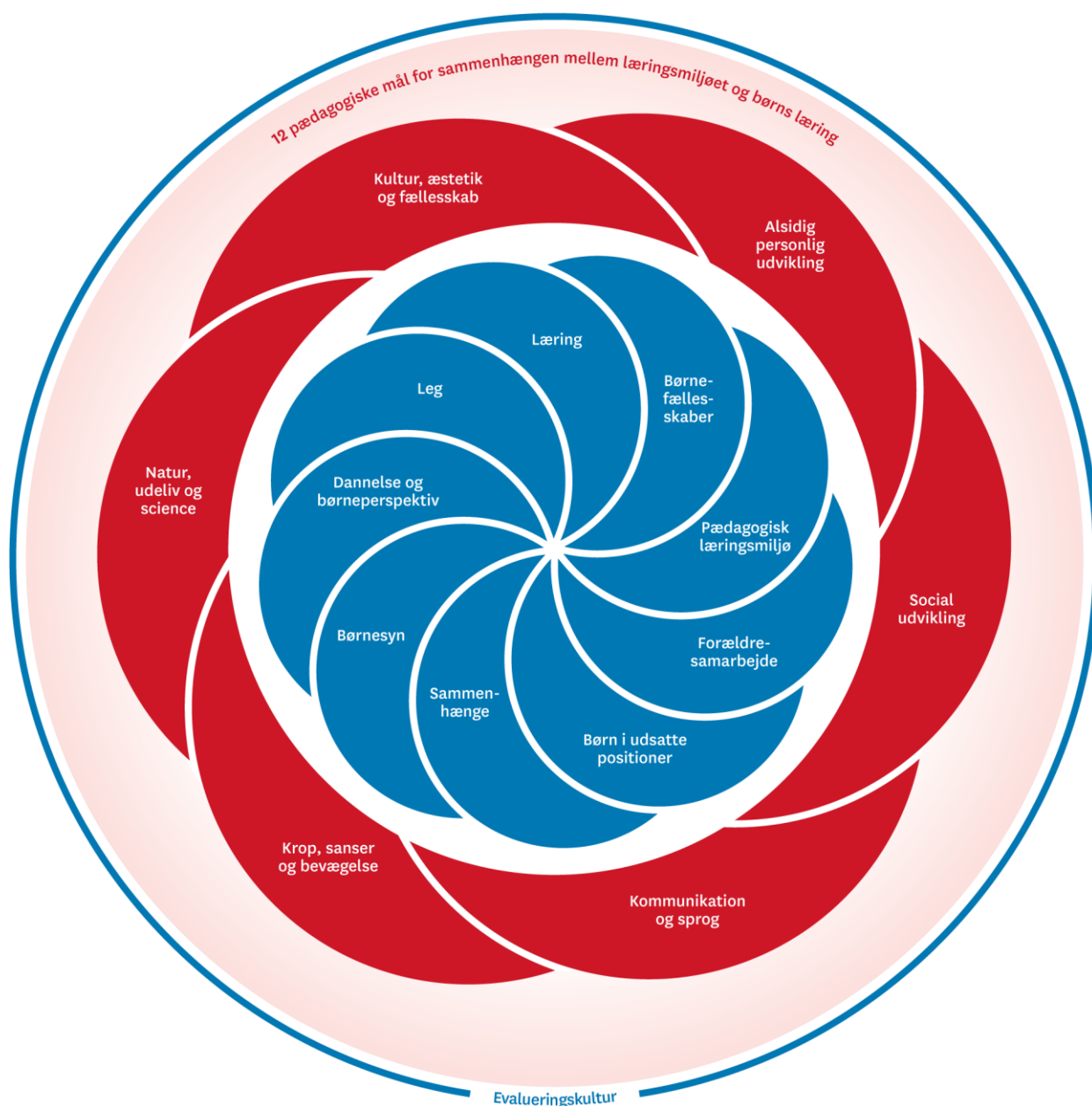
Læreplanen er et levende dokument, som beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde, med udgangspunkt i netop den virkelighed, som vi er i, og som kan bruges aktivt i den løbende udvikling af den pædagogiske kvalitet og vores pædagogiske praksis.

Den pædagogiske læreplan 2024 er læst og godkendt af forældrebestyrelsen ultimo september 2024.

Med venlig hilsen

Lisbeth T. Nielsen, Jesper R. Magdal og Litten K. K. Kjeldsen
Pædagoger med ledelsesansvar

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse.

Hvem er vi?

Børnehaven Ønskeøen er en selvejende kollektiv ledet institution under Børneringen med drifts-overenskomst med Københavns Kommune.

En selvejende institution karakteriseres som en juridisk person, der ejer sig selv og ledes af en bestyrelse. Det er bestyrelsens opgave at fastsætte formål og idégrundlag inden for kommunens overordnede mål og vedtægtsbestemte opgaver. Ledelsen af en selvejende institution har ”den pædagogiske og administrative ledelse af tilbuddet og er ansvarlig over for institutionsbestyrelsen herfor”.

Bestyrelsen er bindeled mellem forældre, personale og ledelse, hvilket betyder, at alle væsentlige spørgsmål vedrørende Børnehaven Ønskeøen bliver drøftet i bestyrelsen.

Børnehaven Ønskeøen, der er normeret til 22 børn, er en lille hyggelig børnehave, som ligger i en beboelsesejendom i Hillerødgade på Nørrebro, hvor vi har ligget siden 1932.

Børnene kommer fra lokalområdet.

Vores fokus er at få alle børn og forældre til at føle sig som en del af et berigende fællesskab, hvor de er accepteret og værdsat. Vi er en børnehave med struktur, forudsigelighed, tryghed og omsorg for hvert enkelt barn og familie.

I Børnehaven Ønskeøen er vi 3 pædagoger med ledelsesansvar, 1 medhjælper og 1 køkkenmedarbejder. Vi er en stabil personalegruppe, som har arbejdet sammen i flere år.

Vi har en grøn og god legeplads med mange blomster, buske og træer. Legepladsen er delt op i flere rum med forskellige funktioner og legeredskaber, der udfordrer børnene motorisk og æstetisk, og giver børnene mulighed for at lege uforstyrret i forskellige læringsmiljøer.

Pædagogisk grundlag

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Vores pædagogiske grundlag tager udgangspunkt i det enkelte barn og barnets behov og ressourcer, med afsæt i dagtilbudsloven og den styrkede pædagogiske læreplan.

Alle børn er unikke, og det at være barn, har en værdi i sig selv. Forskelligheder og ligheder er unikke kompetencer og en spændende dynamik til fællesskabet.

Vi ser barnet som et socialt væsen, der stiller spørgsmål, lytter og altid er parat til at indgå i dialog med andre. Vi oplever, at barnet konstruerer sin egen læring, og derfor er det vigtigt, at personalet er i stand til at se, hvad der sker i barnet, hvornår det udviser nysgerrighed og finder ordene for at beskrive sin undren.

I dialogen bliver barnet klogere på sig selv og andre, hvilket understøtter den sproglige, sociale og alsidige personlige udvikling.

Vores vigtigste opgave er at være nærværende sammen med vores børn, at lytte og tale med dem, se, vejlede, opmuntre, udfordre og rose dem i deres bestræbelser på at udvikle sig og mestre deres hverdag, samt styrke deres selvhjulpenhed, selvværd og selvtillid.

Vi ser barnet, som en aktiv medskaber af egen læring og udvikling i rammer, som det pædagogiske personale er ansvarlige for. De pædagogiske aktiviteter tager derfor udgangspunkt i børnenes interesser med en anerkendende og demokratisk tilgang.

Vi drager omsorg for og støtter barnet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem trygge pædagogiske læringsmiljøer.

Børnene skal opleve at blive set, hørt og forstået gennem omsorg, dialog og fysisk kontakt. Dette gælder både i alle de rutiner og gøremål, som hverdagen består i, hvor de bidrager med hver deres ressourcer f.eks., hjælper børnene på skift med til borddækning, og i de rammesatte planlagte lege, samt i de spontane aktiviteter og lege, der foregår i børnehaven i løbet af dagen.

Vi lytter til barnets ønsker f.eks. fører det ofte til spontane ture, hvilket blandt andet er med til, at barnet føler sig set og hørt i deres ønsker. Samtidig bruges turene, som et ekstra rum, hvor der er endnu mere tid og ro til fordybelse, da disse ture ofte foregår i mindre grupper væk fra de daglige rammer i børnehaven.

Ved måltiderne er vi deltagende og i dialog, samt deler børnene op i mindre grupper med hensyntagen til, at venskaber styrkes og nye spirende venskaber støttes og skærmes.

Vi tilskynder og opmuntrer børnene til at deltage, både i det store fællesskab og i de mange små fællesskaber.

Vi tager udgangspunkt i børneperspektivet ved at tilbyde børnene et fysisk og æstetisk læringsmiljø med rum, materialer, legetøj, bøger og redskaber, der inspirerer. Et sted, hvor børnene kan udforske og eksperimentere, samt fordybe sig i legen, og hvor det er muligt for børnene at udvikle deres kompetencer.

Vi hjælper hver dag børnene ind i forskellige legefællesskaber. Det sker f.eks. hver morgen, når børnehaven åbner, hvor vi laver legestationer klar, det fælles tredje, til børnene møder ind, samt i vores valg af legetøj, hvor vi blandt andet benytter konstruktionslegetøj fra Sydfyns Trælegetøj, som kan kombineres med andet legetøj, så legen kan favne mere end et aspekt i børnenes legefællesskab.

Legen er børnenes vigtigste aktivitet. Legen er en betydningsfuld og lærerig del af børnenes hverdag.

Både den rammesatte leg og den spontant opståede leg har en værdi i sig selv.

Med udgangspunkt i børnenes initiativ og virkelyst fremmes fantasi, dannelse, læring og udvikling i eget tempo. Gennem legen udvikler de deres kompetencer – og blandt andet ved at deltage i legen sammen med børnene, giver det os mulighed for at se børnene og deres liv ud fra børnenes perspektiv.

I Børnehaven Ønskeøen forstår vi børnefællesskab, som et socialt og kulturelt børnefællesskab, hvor børnenes evner og relationer til andre børn og voksne, har betydning for deres trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Vi skaber tid og rum til, at børnene kan få mulighed for at udvikle deres evner til at forhandle, udtrykke egne idéer, holdninger og meninger i gruppen, at indgå kompromis, samt at indgå i og håndtere det sociale spil i samværet med andre børn og afkode andres følelser.

Vi er til stede og observerer ved børnenes leg. Her øver vi os sammen med børnene på at aflæse og forstå hinandens signaler og at handle på dem. Ved at blive inviteret ind i børnenes fællesskaber, hjælper vi de børn ind i fællesskabet, som har det sværest, og kan også beskytte de gode lege mod forstyrrelser.

Vi arbejder med børnene i mindre grupper og skaber inspirerende rum i rummet, der opmuntrer til at udforske legen på nye og anderledes måder.

Vi lytter til børnenes idéer og løsninger, og børnene bidrager med deres meninger og holdninger. Nogle gange må man gå på kompromis, så legen og legerelationen udvikles og kan fortsætte. Det betyder, at børnene øver sig i at indgå i sociale sammenhænge, udvikler venskaber og samværsformer. Derudover bliver børnene i stand til at bibeholde og udvikle legen, samt fordybe og koncentrere sig om en leg i længere tid.

Vi skaber rammer for børnenes udvikling af sociale færdigheder, da det er forudsætningen for, at barnet kan indgå i børnefællesskaber, trives og udvikles.

Her får børnene mulighed for at øve sig i at varetage egne behov, og tage hensyn til andres, således får de fælles erfaringer og oplevelser med, hvordan det er at blive respekteret og lyttet til i børnefællesskaber i Børnehaven Ønskeøen, men også senere i livet i andre fællesskaber.

Vi er bevidste om at være rollemodeller og at møde børn, forældre og kolleger med en positiv tilgang, som bidrager til en god kommunikation, hvor nysgerrighed og nærvær er drivkraften.

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Det pædagogiske læringsmiljø er rammen for barnets trivsel, læring, dannelse og udvikling. Det betyder, at læring finder sted hele dagen. Det pædagogiske læringsmiljø skal skabe mulighed for, at barnet kan eksperimentere og bruge fantasien i sin leg.

Vi lægger vægt på den genkendelige og forudsigelige hverdag, hvor børnene møder kendte voksne, som igennem nærvær, omsorg og anerkendelse skaber tryghed og tillid til at bevæge sig ind i legen, fællesskabet og nye relationer, hvor læringen for alvor finder sted.

Relationen mellem børn og voksne er afgørende for børnenes tryghed og udvikling. Vi arbejder med relationen mellem de voksne og det enkelte barn, så alle børn bliver mødt, set og hørt af en positiv voksen hver dag.

Børnenes indbyrdes relationer og venskaber bliver understøttet i både planlagte og spontane aktiviteter. Vi arbejder målrettet med venskaber, for at alle børn har mindst en ven og gerne flere.

Det gør vi både ved at være opmærksomme på og tage højde for de relationer børnene selv danner og ved dagligt at arbejde i mindre grupper, men ligeledes ved at anvende Mary Fondens inspirationsmateriale "Fri For Mobberi", som indeholder pædagogiske redskaber – Bamseven, samtaletavler, massehæfte og rytmik.

Disse redskaber er et godt udgangspunkt for dialog med børnene om drilleri for sjov eller alvor, hvor vi hjælper dem med at sætte ord på deres følelser og med at forstå egne og andres grænser og følelser. Børnene lærer omsorg for hinanden og får konkrete redskaber til at håndtere drillerier.

Arbejdet i mindre grupper er vigtigt for alle vores børn – særligt vigtigt for de børn, som af forskellige årsager har svært ved at være i en større gruppe, men vi har fokus på hvert enkelt barns behov i hele børnegruppen. Læringsmiljøet skal indrettes, således at alle børn trives og bliver en del af fællesskabet.

Vi laver pædagogiske aktiviteter og ture, der nogle gange afspejler børnenes interesser, og det der netop nu er optaget af, ligesom vi andre gange vælger børnene til disse aktiviteter ud fra venskaber. Vi opfordrer også de største børn til at hjælpe de mindste børn, hvis de f.eks. synes, at støvlerne driller osv.

Ud over at arbejde med relationerne, arbejder vi hele tiden med det fysiske læringsmiljø. Det afhænger af børnegruppens sammensætning, hvilke lege og aktiviteter, der igangsættes og dermed, hvordan rummene er indrettet.

Hvert rum i vores børnehave er indrettet, så det lægger op til forskellige aktiviteter, leg og samta-

leemner, ligesom alle rum i børnehaven bliver benyttet.

Det sker f.eks. at en leg begynder i krogen med udklædningstøj og flere børn kommer til, og pludselig er garderoben inddraget som et rum i legen, hvor "superheltene" bliver besøgt af "dyrene". "Havet" har havdyr hængende, der understøtter navnet, men samtidig er et rum med mange muligheder for konstruktionslege, der udfordrer på forskellig vis.

"Havet" er derudover et rum, hvor børnene kan trække sig tilbage og selv få lov til at udforske legerelationer uden, der nødvendigvis er en voksen til stede hele tiden; vi er altid i rummet ved siden af.

I "Kunstneren", en slags værksted, står alle kreative materialer fremme. Det kan være med til at inspirere børnene til at udforske den kreative del af en leg.

Det er vigtigt, at vi skaber ro og fordybelse til leg og læring. Vi er opmærksomme på, hvad det enkelte barn har brug for i sin udvikling, i sine relationer og behov.

Det betyder, at vores læringsmiljøer er fleksible og foranderlige. Vi skaber læringsrum/legemiljøer, der indbyder til leg og fordybelse. Vi har plads til den stille leg med små figurer, LEGO og andre konstruktionslege, men også til den aktive leg, hvor kroppen udfordres.

Dagligdagen er tilrettelagt således, at der hver dag både er planlagte aktiviteter, praktiske gøremål og rutiner i forbindelse med måltider, på legepladsen eller på ture ud af huset og spontane aktiviteter og lege, som både kan være voksen- og børneinitierede.

I alle disse aktiviteter er der læring, udvikling og dannelse. Vi er sammen med børnene, både som aktive deltagere og ind imellem som iagttagere af deres selvstændige aktiviteter.

Iagttagelserne bruges bl.a. som værktøj til at se nye mulige sociale relationsdannelser på tværs af gruppen, alder eller allerede eksisterende venskaber.

Igennem planlægning, målsætning, refleksion, evaluering og dialog arbejder vi kontinuerligt med at skabe og udvikle læringsmiljøer hele dagen. Personalet er med til, igennem vores børnesyn og børneperspektiv, at sætte rammerne for læringsmiljøet, hvor børnene selv skaber legen.

Samarbejde med forældre om børns læring

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Forældrene er børnenes vigtigste relation og dem, som kender deres barn bedst. Gensidigt respektfuldt samarbejde mellem personale, forældre og børn er derfor vigtigt for vores børns trivsel og udvikling.

Vi vægter den daglige kontakt med forældrene højt; vi taler om, hvordan dagen er gået, hvad der har optaget barnet, og hvad vi har lavet i løbet af dagen.

Via Aula informeres forældrene ligeledes om vores aktivitetsforløb, hvor vi dokumenterer med beskrivelse og fotos af processen, så forældrene kan følge med i og tale med deres børn om dagen i Børnehaven Ønskeøen.

Inden familien begynder i Børnehaven Ønskeøen modtager de et brev med en introduktion til børnehaven, gruppebillede med navne på, seneste nyhedsbreve, årshjul med aktiviteter, stamkort, samtykkepapirer mm.

Inden for de første dage afholder vi en velkomstsamtale.

Målet med dette møde er at give forældrene en generel introduktion til, hvad det betyder at gå i Børnehaven Ønskeøen. Hvilke krav, der stilles til forældrene og til børnene, samt mulighed for at stille spørgsmål til opstart i børnehaven mm., samt at vi lærer familien bedre at kende.

Herefter tilbyder vi en 3-månederssamtale, hvor vi taler om, hvordan barnet trives i børnehaven, hvordan opstarten har været, om barnets udvikling på bl.a. det sociale, sproglige, motoriske område samt om, hvordan barnet trives i hjemmet. Ved at dele vores viden om barnet, kan vi i fællesskab understøtte barnets trivsel og udvikling bedst muligt.

Herudover afholdes individuelle forældresamtaler efter behov; både ved fysisk fremmøde eller ved telefonsamtaler. Det kan være et ønske fra forældrenes side eller fra personalets side, hvis vi ser et barn i mistrivsel eller en ændret adfærd uden at vi kan se, hvorfor, taler vi med forældrene om det og beslutter, sammen med forældrene, hvordan vi bedst hjælper barnet.

Endelig indgår vi i samarbejde med forældrene ved barnets overgange, idet der afholdes samtaler i forbindelse med overgang til skole eller ved flytning.

For at styrke forældresamarbejdet og øge tilliden mellem forældre og personale, afholdes der flere forældrearrangementer om året.

Det er vores oplevelse, at arrangementerne er med til at styrke forældresamarbejdet, samt forældrenes tilhørsforhold til Børnehaven Ønskeøen.

Vi afholder forældrekafe én gang om måneden, dog ikke i juli måned. Dette er med til at skabe bedre kontakt forældrene imellem, og måske er det også med til at gøre det lettere for dem at lave legeaftaler, som får en positiv indvirkning på børnegruppen, og styrke det gode forældresamarbejde, samt muligheden for at fordybe sig med sit barn i længere tid end normalt i børnehaven.

I år har vi som noget nyt afholdt en forældrearbejdsdag, hvor forældrene hjælper med at shine vores uden- og indendørsarealer op i børnehaven. Det var en succes, hvorfor der ligeledes afholdes en arbejdsdag i efteråret.

Derudover giver vi forældrene mulighed for forældredeltagelse.

Det betyder, at forældrene kan deltage en dag i børnehaven, hvis de er interesserede. Herved får forældrene mulighed for at få et større indblik i børnehavens dagligdag og rutiner, personalet får forældrenes øjne på det konkrete arbejde, og vi lærer hinanden bedre at kende.

Vi tror på, at et tættere samarbejde mellem personalet og forældrene er til glæde og gavn for alle i børnehaven, da disse indsatser er med til at skabe et større tilknytningsforhold til Børnehaven Ønskeøen.

Børn i udsatte positioner

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Der er mange grunde til, at et barn i en kortere eller længere periode kan være i en udsat position.

Det kan blandt andet dreje sig om skilsmisse, sygdom eller andre livsomvæltende omstændigheder.

Vores opgave er at se tegn på mistrivsel hos vores børn ved at samarbejde med forældrene om, hvordan vi støtter barnet bedst muligt.

Det er vigtigt løbende at iagttage, reflektere og diskutere vores hverdag og justere det, som tilbydes til børnene.

Alle børn skal trives, være glade og indgå i relationer med andre, og de skal have en oplevelse af, både at kunne bidrage til og at få udbytte af det fællesskab, som de indgår i.

Vi tager udgangspunkt i det enkelte barns ressourcer. Vi taler åbent om, at alle kan noget forskelligt og har forskellige forudsætninger for at deltage og bidrage til fællesskabet.

Vores pædagogiske holdning er, at rammerne skal tilpasse sig børnene og ikke omvendt.

Alle børn, der har brug for det, får positiv særbehandling, for at sikre barnets læring.

Dette gøres blandt andet ved fordeling af personaleressourcer og arbejde med mindre grupper, når vi vurderer, der er et behov.

Det kan f.eks. være højtlesning i en hyggekrog, som danner udgangspunkt for nærvær og samtale, og den genkendelighed, der ligger i gentagelsen eller hvor en aktivitet er planlagt efter det enkelte barns kunnen.

Eller det kan være at læsning før frokost i en mindre gruppe kan bruges til at skille børn ad, som på dagen har været i konflikt gentagne gange, hvor dette og spise ved forskellige borde kan give anledning til at ændre på en udsat position.

Vi har ansvaret for, at udfordringerne bliver overskuelige, og at børnene derved gør sig positive erfaringer sammen med andre.

Børn, der er i følelsesmæssig afmagt, hjælper vi til at komme i ro, ved først og fremmest at sidde sammen med barnet. Når barnet igen er roligt, kan vi tale sammen om, hvad der blev svært og lægge en strategi for, hvad barnet kan gøre næste gang i en lignende situation.

I arbejdet med børn, der har det særligt svært, eller i forhold til børn, der ikke udvikler sig hensigtsmæssigt, søger vi, i samarbejde med forældrene, vejledning hos vores ressourceforum, som består af psykolog, socialrådgiver, tale-høre-lærer og sundhedsplejerske.

I vores daglige arbejde, har vi øje for disse børn og deres særlige sårbarhed og arbejder målrettet på at forbedre deres trivsel og udvikling.

Det gør vi blandt andet ved at styrke relationen til den voksne, som barnet er mest tryk ved, så den voksne kan hjælpe barnet bedst muligt, ved at udvide forældresamarbejdet og ved at sørge

for at barnet og eventuelt familien får den hjælp, de har brug for.

Vi viser og sætter ord på følelser, både barnets egne og andres. Vi uddyber, forklarer og vejleder barnet i at begå sig på en hensigtsmæssig måde.

Vi støtter og hjælper barnet ved adfærd, der ikke er hensigtsmæssig. Med roligt kropssprog og i dialogen med barnet, taler vi om den situation, der var svær at håndtere på egen hånd.

Vi motiverer barnet til at se og forstå de positive handlemuligheder, indgåelse og deltagelse i fællesskabet, vel vidende, at det ikke altid lykkes første gang.

Barnet vil opleve succes, når det pludselig erfarer, at det lykkedes og bliver positivt mødt af de andre børn.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?

Hvert efterår danner vi én førskolegruppe, som består af de børn, som skal i skole det følgende efterår.

Førskolegruppen mødes én til to gange om ugen fra kl. 8.30 til 11.30 indtil afslutningen i april.

Vi har i en årrække anvendt læringsmaterialet Cirkus Total, hvor der er en god sammenhæng mellem den arbejdsform børnene møder i børnehaven, og den arbejdsform de senere vil møde i skolen.

Læringsmaterialet Cirkus Total består af historien Cirkus Total, magnettavle med tilhørende magnetfigurer og et idéhæfte.

De understøtter hinanden, og det er tanken, at børnene med udgangspunkt i den gode historie, leger sig igennem temaer fra de pædagogiske læreplaner.

Sideløbende med højtlesningen får børnene mulighed for at visualisere handlingsforløbet ved hjælp af magnettavlen og figurerne.

Efter hvert kapitel er der udarbejdet en fællesleg og forslag til værksteder, som tager udgangspunkt i historien.

Ved opstarten af forløbet får hvert barn eget penalhus, som de skal holde styr på. Det giver en god læring i at passe på egne ting.

I førskoleforløbet lærer barnet at turde stå frem og sige sin mening, men også at blive god til at lytte til hinanden, vente på tur og vise nysgerrighed, interesse og lyst til at lære noget nyt. Det lærer at kunne kende tal og bogstaver, iagttage former og mønstre og få forståelse for mængder.

Lærer at tage imod udfordringer, koncentrere og fordybe sig om egen aktivitet, samt at kunne samarbejde og gå på kompromis.

Vi øver os i konflikthåndtering, i at forstå fælles beskeder og i at blive selvhjulpne blandt andet i forhold til toiletbesøg. Det sker i samarbejde med forældrene, og vi hjælper og guider selvfølgelig barnet, indtil det er helt fortroligt med at tørre sig selv efter toiletbesøg. De største børn inddrages desuden i at finde ud af, hvilket overtøj, det er hensigtsmæssigt at tage på i forhold til vejret.

I det sidst år i børnehaven arbejder vi især på at styrke det sociale og sproglige område.

Det gør vi blandt andet ved, at vi stiller større krav og forventninger til de store børn, og samtidig har vi tillid til, at de lever op til vores forventninger.

Vi tager på forskellige ture med denne gruppe børn, vælger litteratur for denne aldersgruppe og har højtlesning og skaber et udfordrende miljø med mangfoldige aktivitetsmuligheder.

Vi tager også på ture og besøg med afsæt i børnenes ønsker for oplevelser i den sidste tid i børnehaven i nærmiljøet, men også på længere ture. Vi har f.eks. været på togtur til Jylland, på Kronborg og i Roskilde Domkirke.

Vi har et samarbejde med Grøndals Vænge Skole, som vi besøger i april måned. Her får børnene en fornemmelse af, hvad det vil sige at gå i skole, hvor lang tid er et spisebrikvarter, ligesom de oplever, hvordan skolen er indrettet i forhold til børnehaven. Selvom de kommende skolebørn begynder på mange forskellige skoler, er det en stor oplevelse for dem.

Når vi har mulighed for det, besøger vi de skoler, som børnene skal begynde på, således at "skole" kan blive afmystificeret med noget konkret.

Vi holder afslutningsfest for de kommende skolebørn i slutningen af april. Her får både børn og forældre mulighed for at sige farvel til alle i Børnehaven Ønskeøen.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Inddragelsen af lokalsamfundet er som udgangspunkt med til at styrke det pædagogiske læringsmiljø, samt at bygge bro mellem børnehaven og lokalsamfund.

I vores område er der mange gode legepladser, blandt andet Pipperen, Marius' legeplads og Mejsevænget.

Vi kommer også nemt til de grønne områder i Frederiksberg Have, Kongens Have, Amager Strand, Amager Naturcenter ved Kalvebod Fælled og Fælledparken, samt med tog til Dyrehaven.

Vi går i teatret "Batida" og om sommeren "Marionetteatret" i Kongens Have, samt besøger byens museer.

I forbindelse med pædagogiske projekter bruger vi København Kommunes bibliotek på Rentemestervej, ligesom vi har besøgt brandstationen og haft besøg af politiet i forbindelse med vores "Trafikuge".

Vi anvender ligeledes ofte vores ladcykler til ture til Cinemateket, Trafiklegepladsen, Botanisk Have, Zoologisk Have, Københavns Havn, Kastelet mm.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Vi har struktureret hverdagen og rammesat en struktur, så alle ved, hvad de skal, og dermed har mulighed for at planlægge dagen på forhånd.

Det betyder, at vi kan tilbyde børnene en god dag, som er forudsigelig og med indhold, hvor de trives og oplever at være en del af både de mindre og det store fællesskab.

Hver dag tilbyder vi børnene aktivitetsforløb i mindre børnegrupper.

Det hjælper det psykiske læringsmiljø, når færre børn er samlet på en gang.

De almindelige, men betydningsfulde hverdagsrutiner, er også tilrettelagt.

Børnehavens fysiske rum er en del af det pædagogiske læringsmiljø. Vi har fokus på, at vores rum er indrettet, så det er tydeligt for børnene, hvad de har af muligheder.

Hver morgen er der for eksempel sat legestationer op til inspiration, så legen hjælpes i gang.

Vi er bevidste om, at indretning og god orden er med til at skabe ro, som igen vil være med til at give børnene bedre evne til at koncentrere sig om både selvvalgte og voksenstyrede aktiviteter.

Vi har læsekroge, hvor der altid er adgang til bøger i børnehøjde. De er placeret i de rum, hvor der er færrest forstyrrelser, da de ikke er gennemgangsrum, og det er muligt at lukke døren.

Vi har "Kunstneren", en slags værksted, hvor alle materialer er til rådighed for børn og personale. Der skal derfor ikke bruges tid til at hente materialer et andet sted fra, hvilket betyder, at det er nemmere for børnene at holde koncentrationen, når aktiviteten foregår uden forstyrrelser.

Ind imellem ændres rummene for at passe til det, der optager børnene. Det samme gælder for vores legeplads.

Processerne fra børnenes forskellige aktiviteter dokumenteres i form af fotos og beskrivelser fra børn og personale. Således kan børnene og deres forældre se tilbage på og tale om barnets læring og gode oplevelser.

Det æstetiske børnemiljø skal inspirere og vække børnenes nysgerrighed til lege og aktiviteter og til at prøve noget nyt. Vi ved, at det er vigtigt at holde orden, for når tingene har deres plads, skaber det tid og ro til fordybelse.

Det legetøj, vi har fremme, og det vi har hængende på væggene og i vinduerne ændres efter, hvad der optager børnene.

Det psykiske børnemiljø er et samspil mellem børnene indbyrdes, personalet indbyrdes og mellem børn og personale.

Børn skal opleve at blive lyttet til og at blive taget alvorligt.

Der ydes omsorg for hinanden, hvorigennem børnenes empati styrkes. Børnene øver sig i at give plads til hinandens meninger og holdninger og at gå på kompromis for at kunne fortsætte og udvikle legen.

Mange gode oplevelser sammen udvikler venskaber.

Tryghed, tillid og medbestemmelse er med til at skabe optimale muligheder for barnets udvikling og læring. Børnemiljøet skal udvikles i et børneperspektiv, det vil sige i dialog med børnene om deres tanker og idéer om deres hverdag i Børnehaven Ønskeøen. Det giver personalet et unikt indblik i børnenes tanker og meninger, som vi kan handle ud fra.

Denne meget vigtige del af børnemiljøet skal til enhver tid være præget af anerkendelse, tolerance og respekt for hinanden som ligeværdige, og ændres ikke, selvom der sker forandringer med det fysiske eller æstetiske miljø.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Det er af stor betydning og en styrke for alle mennesker at vokse op og udvikle sig i trygge rammer med mennesker, der giver tiltro til eget potentiale, og at have indflydelse på og opleve sig selv som del af et større fællesskab.

At føle sig værdifuld som person og tro på sig selv er grundlaget for at føle den tryghed, som er betydningsfuld for at indgå i relationer til andre børn og voksne.

For at understøtte barnet i dette er det vores opgave, som betydningsfulde voksne, at skabe trygge rammer med nærvær og stabilitet, at tage barnet alvorligt og forstå dets hensigter.

Vi tror på, at alle børn bidrager med noget unikt til børnegruppen ud fra deres ståsted både sprogligt, socialt og kulturelt. Vi arbejder med anerkendende relationer, fordi det styrker barnets selvfølelse og selvværd og medvirker til barnets identitetsdannelse.

I Børnehaven Ønskeøen er vi opmærksomme på, at det enkelte barn bliver set og hørt hver dag. Barnet er i centrum, og vi er beviste om, at det er barnet vi først hilser på, når det kommer i børnehaven om morgenen. Det er med til at skabe en relation mellem voksen og barn, og giver barnet en følelse af at blive set.

I den daglige morgensamling medinddrages børnene f.eks. når der vælges sang. Det enkelte barn fremhæves ved, at vi bruger barnets navn, og der tales om, hvem der er til stede, og hvem der ikke er.

Af og til deler vi børnene op i to grupper til morgensamling. Det kan f.eks. være aldersbestemt, så de yngste og ældste er i hver deres gruppe. Dette for at alle børn får mulighed for at blive medinddraget og aktivt deltagende i morgensamlingen.

Vi ser og hører barnet, aflæser de kropssignaler og følelsesmæssige udtryk som f.eks. glæde, vrede eller ked-af-det-hed. Vi aflæser og italesætter barnets følelsesmæssige udtryk både sprogligt og kropsligt. Hvis barnet er ked af det, trøster vi ved at give et kram og knus, hvis barnet viser vrede og uro beroliger og støtter vi barnet, så det kan komme ud af sin anspændthed.

Det udvikler barnets selvværd at kunne genkende og regulere egne følelser og samtidig at kunne forstå, at andre har følelser og behov som en selv.

Vores børn skal udvikle mange personlige kompetencer i de år, de går i børnehave. Igennem lege, forskellige aktiviteter og dagligdags gøremål skal de i samarbejde med andre børn og nærværende og deltagende personale sikres mulighed for at udvikle sig alderssvarende på det intellektuelle, sociale, følelsesmæssige og kropslige område.

Vi er bevidste om, at en god omgangstone naturligvis forplanter sig til børnene. Derfor lægger vi vægt på, at omgangstonen mellem de voksne, mellem børn/voksne og børnene indbyrdes er præget af respekt, interesse, omsorg og ligeværd.

De store børn opfordres til at hjælpe de mindre børn f.eks. med at tage overtøj på, når vi skal på legepladsen og i det hele taget udvise omsorg for hinanden.

Vi taler et personligt og assertivt sprog og er bevidste om, at vi er rollemodeller, ved at lytte til det enkelte barn og tage dets udsagn alvorligt, ved at hjælpe de svageste børn med at blive inkluderet i lege og fællesskaber, ved at understøtte børnene i, hvordan man kan hjælpe hinanden, inddrage hinanden og håndtere de konflikter, der opstår i løbet af en dag, og ved at understøtte og beskytte de forskellige børnefællesskaber, der bidrager til, at vores børn udvikler stærke venskaber, empati og følelse af egen betydning for andre og for fællesskabet, samt at børnene bliver personligheder med lyst til at deltage i og præge fællesskabet, ligesom børnene kan markere egne grænser.

Det er vigtigt, at alle vores børn mestrer et forståeligt og nuanceret dansk sprog.

For nogle af vores børn er det sprog, der bliver talt derhjemme og i børnehaven det samme, og de drager naturlige fordele af, at det danske sprog er deres modersmål.

Andre af vores børn får først kendskab til det danske sprog, når de begynder i børnehaven. Vi skal derfor have en særlig opmærksomhed på denne gruppes sproglige udvikling.

Vi sprogtester vores børn som treårige, når vi skønner, at der er et behov, og målretter vores indsats mod de børn, der har størst behov. Vi sprogtester alle femårige og bruger resultatet, som udgangspunkt for en samtale med forældrene til de kommende skolebørn.

Vi anser den sproglige indsats, som en meget vigtig del af vores pædagogiske arbejde, da det at kommunikere og give udtryk for og sætte ord på sine tanker, følelser og behov samt at børnene sætter grænser over for deres kammerater og de voksne, er vigtigt for at børnene mestrer deres liv.

Vi arbejder derfor altid med den sproglige dimension i alle vores aktiviteter.

Vores børn skal udvikle både grov- og finmotoriske kompetencer og lære deres krop og dens muligheder at kende. De mindste børn skal f.eks. lære at løbe, køre på cykel, holde på en gaffel mm., og de større børn skal øve sig i sværere discipliner som at klatre, hinke, gynge, gå på line, slå koltbætter, at holde på en blyant, at klippe, spise med både kniv og gaffel mm.

Det gør vi ved at inddrage disse kropslige udfoldelser i vores aktiviteter, rutiner og lege og ved at understøtte de kropslige lege og aktiviteter, som børnene selv initierer.

Vores børn skal også have kendskab til den verden, der omgiver dem.

De skal kende de små dyr, som lever på vores legeplads og de større dyr i f.eks. Dyrehaven og i Zoologisk Have.

De skal vide, hvor vores mad kommer fra og mærke sneen, regnen og opleve skoven og stranden mm.

Det gør vi ved at deltage og undres over den verden, der omgiver os sammen med børnene, følge deres spor og sammen med dem, undersøge og eksperimentere med det, de bliver optaget af.

Vi giver plads og mulighed for rollelege, og vi deltager i børnenes leg og spil, når det er pædagogisk værdifuldt.

Vi bor i en stor by, hvor vi hele tiden er omgivet af forskellige kulturelle tilbud.

Vores børn skal opleve forskellige kulturelle udtryksformer, både som tilskuere og som aktive deltagere.

Der bliver arrangeret ture både i aldersopdelte – og blandede grupper. Ud over fællesskabet og det at passe på hinanden i f.eks. trafikken, har turene forskelligt fokus.

Vi tager på ture ud i byen, hvor vi besøger museer, legepladser, biblioteket, parker, Dyrehaven, Amager Strandpark, Amager Naturcenter eller i teatret. Vi taler om, hvordan man spiser andre steder i verden, vi tegner, maler, bager og laver forskelligt pynt til højtider og i forhold til årstidens skift.

Vi respekterer børns forskellige personligheder og grænser og giver samtidig små skub og udfordringer, så børnene udvikler sig.

Vi skaber mulighed for, at børnene oplever selvbestemmelse og medbestemmelse og er opmærksomme på, at de får succesoplevelser, som stimulerer børnene til at kaste sig ud i nye udfordringer.

Er man god til én ting, kan man også blive god til mange andre ting.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Det at være en del af et fællesskab og have venner er helt afgørende for vores børns trivsel og udvikling.

Vores børn er piger og drenge, som kommer med forskellig social- kulturel- og etnisk baggrund. At understøtte børnefællesskaber på tværs af forskellige skel, er altid en del af vores pædagogiske overvejelser.

Når barnet leger og indgår i sociale fællesskaber, oplever det at høre til, deltage, handle og gøre sig erfaringer. Barnet lærer at respektere andres forskellige holdninger og meninger. Barnet øver sig i at have indflydelse, medbestemmelse og får en forståelse for, at det kan bidrage til fællesskabet.

Vi støtter børnene i at udtrykke egne meninger og forslag f.eks., hvad de har lyst til at lege uden for på legepladsen, hvilken sang, de kan tænke sig, at vi synger, hvad de synes om bogen, vi har læst eller hvilken tur de gerne vil på.

I samspil med andre lærer barnet at give udtryk for følelser og behov. Samtidig lærer barnet at forstå andres følelser og behov, og respektere forskellighed.

Det sker blandt andet, når vi laver dialogisk læsning med børnene, hvor vi taler med børnene, om det der sker i bogen, og om hvordan det påvirker dem, når de hører handlingen, eller når vi hjælper barnet, når det er i konflikt med et andet barn, ved at sætte ord på, hvordan det andet barn reagerer på barnets handling.

Det har stor betydning for børnenes legemuligheder og sociale relationer, at vi hjælper børnene til gode relationer og lege indbyrdes, samt støtter børnenes venskaber.

Der kan være børn, som har svært ved at finde ind i legen på en positiv måde.

Dette kræver, at barnet har en fornemmelse for de regler og normer, som indgår i legen, og der vil være behov for, at vi i en sådan situation leger med barnet for at hjælpe barnet med at opdage, hvordan man deltager i legen.

Det er vigtigt, at vi her hjælper barnet med at aflæse sin følelsesmæssige tilstand, intentioner og oplevelser, for at barnet kan føle, at vi har forstået det og samtidig har noget at tilbyde barnet.

Efterhånden som barnet bliver bedre til at mestre leg, kan andre børn inviteres ind i legen og på denne måde opleve, at barnet har noget at byde på.

Vi kan også give inspiration til børnenes leg. Det gør vi blandt andet gennem eventyr og bordteater, hvor vi giver inspiration til børnenes rolleleg uden at styre legen direkte for børnene.

Vores dag, for aktiviteter i det store fællesskab, begynder med, at vi samler børnene på stuen og holder en morgensamling. Vi giver børnene et overblik over, hvem (børn & voksne), som er til stede den pågældende dag. Det er ærgerligt at gå og vente på én, som holder fri eller er syg.

Det er også ved morgensamlingen, at vi informerer børnene om eventuelle besøg i børnehaven; kommende familier, håndværkere, eksterne samarbejdspartnere mm., i respekt for børnene og for at bevare trygheden hos det enkelte barn.

Samlingen kan foregå lidt forskelligt, afhængigt af børnegruppens sammensætning.

Vi synger for det meste, men samlingen kan også indeholde historielæsning, rim og remser o. lign. I garderoben hænger en liste over de sange, som vi synger for tiden, så forældrene ved, hvilke sange vi synger.

Samlingen vil dog altid indeholde nogle bestemte elementer som kendetegner vores kultur. Disse elementer er at kunne lytte til hinanden, at fortælle noget selv og at vente på tur.

Samlingen er vigtig, da den styrker børnenes tilknytning til gruppen, deres relation til hinanden og de voksne på stuen, og lærer dem nogle simple demokratiske grundregler og om, hvordan man taler sammen.

Vi støtter og hjælper de børn, der har svært ved at sige noget, når alle de andre ser på dem, - de børn der helst taler hele tiden – og de børn, som ikke kan vente til det bliver deres tur.

Alle tre udfordringer er svære for et børnehavebarn og vigtige at lære for at indgå i et fællesskab.

I løbet af dagen foregår der mange forskellige aktiviteter, som kræver, at børnene udvikler deres sociale færdigheder.

Legen og venskabet med andre børn er omdrejningspunktet for de fleste aktiviteter, og det kræver, at børnene kan forhandle, at de kan løse konflikter verbalt, at vi ser glade børn, at børnene omsætter "Fri For Mobberi" til praksis, at børnene leger i grupper, danner venskaber, lytter til hinanden, kender deres egne grænser, at de kan skiftes til at bestemme, at de viser omsorg for- og hjælper hinanden, udviser interesse og opmærksomhed for de børn, som ikke er tilstede og accepterer individuelle aftaler.

I børns relationer opstår der naturligvis til tider konflikter.

Disse konflikter betragter vi, som en mulighed for at barnet kan øve sig i at få indblik i andres følelser og behov.

Vi støtter og vejleder barnet i selv at håndtere konflikter, hvis det er nødvendigt. Det hjælper barnet til at agere selvstændigt i lignende situationer fremover.

Barnet øver sig i at kunne sætte sig i andres sted og udvider derfor deres egen begrebsverden.

Barnet øver sig i at sætte ord på sin oplevelse af konflikten, men også i at lytte til modpartens oplevelse og via dialog at finde en løsning, hvor alle parter finder resultatet tilfredsstillende.

Det er vigtigt, at barnet får en tryk tilknytning til personalet. Den tilknytning, som de får til en vigtig voksen i børnehaven, er af stor betydning for deres sociale kompetencer og relationer til andre.

Personalet er empatiske rollemodeller, som lærer barnet, hvordan man er sammen i en god relation. Det sætter spor i barnet og benyttes, når der skabes nye relationer.

Når barnet oplever en nærværende voksen og føler sig set, hørt og forstået, vil det opleve sig som værdifuld.

Ved at være nærværende og deltagende viser vi, ved vores eksempel og ved at understøtte børnenes egne initiativer, hvordan venskaber kan fastholdes og udvikles, samt hvordan man kan integrere andre i fællesskabet.

Vi opfordrer ligeledes forældrene til, at børnene får mulighed for at indgå legeaftaler uden for børnehaven.

Vi ser dagligt børnenes bestræbelser på at udvikle og mestre deres sociale kompetencer, og vi anerkender og tilskynder dem i denne udvikling.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Vores arbejde med sproget indgår som en vigtig del i alle vores aktiviteter i børnehaven.

Når vi leger med børnene, er i gang med aktiviteter, når børnene er i garderoben og skal i tøjet, i alle disse hverdagssituationer er samspillet i højsæde, og sproget bliver brugt aktivt. Det er det, fordi sproget er vigtigt for tankevirksomhed og dermed vores kognitive udvikling.

Det at lære at tale og forstå det danske sprog og at have et godt og nuanceret sprog, gør det muligt at udtrykke både konkrete og abstrakte tanker, idéer, følelser, ønsker og behov og at kunne forstå og sprogligt forholde sig til vores omverden og udvikle og opbygge identitet, selvfølelse og samspil med andre børn.

Alle disse sproglige kompetencer er vigtige i børnenes sociale liv og vil få betydning for deres fremtidige liv.

Afhængigt af børnenes alder, kommunikerer barnet gennem forskellige udtryksformer.

Ved at være i øjenhøjde med barnet udviser vi indlevelse og forståelse for barnet. Herved bidrager personalet til at kommunikere med barnet både kropsligt og sprogligt. Vi skaber meningsfulde samtaler om emner, som interesserer barnet og med fokus på det fælles tredje skabes fællesskaber, hvor den sproglige udvikling styrkes.

Vi er som pædagoger forbilleder og er derfor opmærksomme på vores eget sprog og bevidste om vores rolle som sproggivere, som støtter og guider barnets udvikling af kommunikation og sprog. For at udvikle et godt og nuanceret sprog er det vigtigt, at barnet får ny viden og lærer nye begreber, og at vi støtter børnene i at kommunikere med både børn og voksne.

Vi er derudover opmærksomme på børnenes indbyrdes sprog, og at vores læringsmiljø indbyder til, at vi taler sammen, læser og leger med det talte og skrevne sprog. Børnene får mangfoldige

muligheder for at anvende et nuanceret sprog igennem leg, f.eks. når børnene leger restaurant eller isbutik.

Igennem leg udvikles sproget, og der sættes ord på, hvad der rører sig i barnet. Vi ser ofte, at det vigtigste er forberedelserne til selve legen. Her fordeles rollerne imellem børnene, og der laves aftaler og regler for legen. Barnet lærer af andre børn, og sproget bruges hele tiden.

Vi synger sammen, understøtter sang og musik med fagter, laver sanglege og digter historier med børnene, laver drama, musik og gåder.

Børnene lærer også bogstavernes lyde ved f.eks. rim og remser og fjollerim, og gætter, hvad rimer f.eks. på kat, og børnene svarer glade tilbage "Det gør hat".

Vi anvender skriften i dagligdagen for at give børnene en oplevelse af sammenhængen mellem skriftsproget og det talte sprog f.eks. ved børnenes garderobe eller på de forskellige legetøjskasser, hvor vi bruger skriften kombineret med et billede og skaber derved visuel understøttelse.

Papir, farveblyanter og sakse er frit tilgængelige for børnene, så de kan tegne, legeskrive, lave skattekort og tegninger til venner og familie. Vi hjælper med at skrive barnets navn på tegningen eller skriver det ned og læser det højt, som barnet fortæller, så barnet får tidlige skrive- og læsefærdigheder, samt lyst til selv at skrive sit navn.

Vi er bevidste om, at formålet med højtlesning, er samtalerne, der opstår omkring historien. Det sker f.eks. når vi læser eventyr for børnene. Her får de mulighed for at ytre sig om handlinger, billeder eller konflikter i historien, hvordan synes de, at det kunne håndteres, hvad synes de om historien, var der roller i eventyret, der var gode, onde eller sjove.

Vi fejrer højtiderne og taler om baggrunden for disse.

Under mere styrede former f.eks., når vi holder morgensamling, frokost, eftermiddagssamling eller arbejder med "Fri For Mobberi", indgår børnene i dialogen og lærer samtidig at vente og lytte til andre, samt skærper børnenes sproglige opmærksomhed og empatiske kvaliteter.

Billeder fra hverdagsaktiviteter og ture bliver lagt på Aula og giver børnene et godt afsæt til at fortælle familien om turen, deres oplevelser og det, som de er optaget af.

Vi printer desuden løbende nogle af disse billeder ud, som bliver sat i børnehøjde i de billedrammer, der er i børnehaven. Når der kommer nye billeder, bliver de foregående sat i en mappe, som er tilgængelig for børnene. Børnene er glade for og kan lide at se på billederne, og det sætter gang i dialogen om det oplevede, og det giver børnene anledning til at udvikle et mere nuanceret sprog.

Vi har igennem årene fået opbygget to mapper med billeder af steder tæt på og længere væk fra børnehaven, som vi tager til med børnene. Vi har således mulighed for at forberede børnene på næste dags tur med afsæt i fotos.

Vi arbejder med teater i børnegruppen og tager på teaterbesøg, hvor børnene ser mange forskellige forestillinger. Vi laver bordteater for børnene, hvorefter børnene laver bordteater for hinanden. Når børnene er i mindre grupper, giver det større mulighed for at tale og blive hørt.

Vi er opmærksomme på de børn, som har sproglige udfordringer og undersøger gennem systematiske sprogvurderinger barnets udfordringer og tilrettelægger en målrettet indsats for at støtte barnets sprogudvikling f.eks. i en mindre sproggruppe.

Behovet for ekstra sprogstimulering hos disse børn kan være meget forskelligt, fra udtaleproblemer til manglende dansk sprog. Vi opfordrer flersprogede familier til at tale deres modersmål hjemme, da det er med til at styrke og udvikle barnets muligheder for at lære at tale og forstå det danske sprog.

Vi arbejder desuden ud fra de 10 sprogstrategier, som er:

1. Følg barnets interesse. Vær opmærksom på dét, barnet er optaget af og benævn det med ord – læg lidt til.
2. Brug åbende spørgsmål. Spørg med hvad, hvor og hvem, så barnet skal svare med andet end ja og nej.
3. Vent på barnets svar. Sørg for pauser og giv barnet tid til at svare – og husk, at svar kan vise sig med kropssprog, mimik og talesprog.
4. Fortolk og udvid, hvad barnet siger. Sæt ord på, hvad du evt. tror, barnet mener/vil og udvid sætningen.
5. Hjælp barnet med at sætte ord på. Gentag det barnet siger/sæt ord på tegn, følelser og handlinger.
6. Forklar ord, barnet ikke kender i forvejen. Øg barnets ordforråd, udvid med nuancer og detaljer f.eks. med ordklasser (så vi ikke kun siger stol og bord, men også møbler).
7. Relater til noget, barnet kender. Gentag ord og knyt reference til det, barnet kender. Det er også godt at tale om en aktivitet før, under og efter, den foregår.
8. Udnyt de sproglige kompetencer, barnet har i forvejen. Vær opmærksom på barnets mimik, følelser og kropssprog og sæt ord på. F.eks. når et barn rækker op efter pædagogen og pædagogen siger: "Du vil gerne op til mig, nu løfter jeg dig op".
9. Ret ikke barnets fejl direkte. Hvis et barn f.eks. siger "barse" i stedet for bamse, kan vi gentage en sætning med ordet "bamse", i stedet for at sige: "Nej, det hedder ikke barse" til barnet.
10. Leg med sproget, når det er muligt. Dyrk fjollede ord, rim og remser. Syng og dans, brug rytmer og sørg for at udtale ord tydeligt.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Vores børn har brug for at lære deres krop og kroppens muligheder at kende. De har også brug for at mærke deres sanser og få viden om kroppen og kroppens funktioner, samt få kendskab til og lære om almindelig sundhed og hygiejne, hvorved barnets immunforsvar bliver styrket, og risiko for sygdom mindskes.

Det er centralt, at bevægelse er en del af børnenes hverdag, da der er sammenhæng mellem fysisk aktivitet og læring, barnets alsidige personlige udvikling og sociale kompetencer.

Vi tilbyder børnene mange forskellige tilbud om fysisk aktivitet. Vi støtter børnene i at udforske og eksperimentere med forskellige måder at bruge kroppen på, ligesom de gerne må opleve krops- og bevægelsesglæde i både ro og aktivitet.

Det udvikler barnets motorik, fysiske udholdenhed og kropsforståelse, når de udfordrer deres kredsløb, puls og åndedræt. De udvikler og styrker deres muskler ved at bruge deres forskellige muskelgrupper gennem alsidige bevægelsesaktiviteter.

Børnene udvikler deres grov motoriske færdigheder, når de leger ude på legepladsen. De cykler, løber, klatrer, går på line og leger forskellige lege, hvor brug af kroppen er central for legen. Vi har dage, hvor cykler og løbecykler bliver brugt i pædagogisk strukturerede sammenhæng. Indendørs i børnehaven er der ligeledes mulighed for, i mindre grupper, at øve grovmotoriske færdigheder, når vi laver forhindringsbaner og andre grovmotoriske aktiviteter. Derudover laver vi rytmik, hvor der både er højt og lavt tempo.

Børnene får erfaringer med kroppens muligheder og begrænsninger og kendskab til egne og andres grænser. Det giver børnene en kropsbevidsthed og udvikler deres kropsideitet.

Hele året arrangerer vi ture, som giver mulighed for fysiske udfordringer, hvor krop, sanser og bevægelse er i centrum. Turene stiller krav til børnene om f.eks., at gå på række to og to og holde et

andet barn i hånden. Vi skaber genkendelige rammer og aktiviteter, så børnene føler sig tryk ved at udfordre sig selv i både nye og kendte miljøet og aktiviteter.

Vi bruger jævnligt nærområdets legepladser, byens parker, strand og Dyrehaven, hvor vores børn kan løbe uhindret af vores egen legeplads' begrænsninger, bruge og bevæge kroppen på nye måder f.eks., når de kælker, ruller ned over en stor bakke eller går lange ture.

De fleste af vores børn føler en tydelig glæde og tilfredshed ved at mærke og bruge deres krop. "Se mig, se mig" bliver der råbt igen og igen, og vi ser og anerkender deres anstrengelser, både når det er første gang, det lykkes at få gyngen til at bevæge sig, og når et barn for syvende gang hænger med hovedet nedad fra en gren i bøgetræet.

Vi planlægger vores hverdag med vekslen mellem stille aktiviteter, hyggestunder og aktiviteter, hvor kroppen bruges mere.

De finmotoriske færdigheder skal ligeledes læres og de mindste børn øver sig i at bruge en gaffel, at få de fire brikker i puslespillet på plads mm., mens de lidt større børn øver sig i at holde rigtigt på blyanten, tegner, maler, laver perleplader, klipper, bygger med klodser, lægger svære puslespil osv. Dette er ofte fredelige aktiviteter, der indbyder til fordybelse og samtaler. Arbejdet med barnets finmotorik understøtter desuden dets mulighed for senere at benytte skriftsprog som udtryksform.

Både i de grovmotoriske og finmotoriske aktiviteter er vi sammen med børnene og ser og anerkender deres anstrengelser for at mestre deres krop. Vi støtter op om børnenes egne initiativer til fysisk udfoldelse og prioriterer leg på legepladsen med mudder og vand, fodbold, gyng, gå på line mm. Børnene præsenteres for forskellige materialer, således at barnets sanser bliver stimuleret.

Vi glæder os sammen med de børn, som kaster sig ud i aktiviteterne og hurtigt bliver dygtigere – og hjælper, roser og opmuntrer de børn, som synes, det er svært og har brug for, at vi er tættere sammen med dem i aktiviteten.

Vi laver konkurrencelege, hvor børnene lærer regler, vinder eller taber i stafetløb, sækkeløb, fodboldkamp, stopdans og stoledans. De lærer at være en del af et hold, at samarbejde og tage del i en fælles oplevelse.

Vi støtter børnene i at være selvstændige og selvhjulpne igennem hverdagsrutiner, hvor børnene får mulighed for alt efter alder, selv at blive i stand til at klare så meget af på- og afklædning i garderoben som muligt, ligesom vi inddrager de største børn i at finde ud af, hvilket overtøj, det er hensigtsmæssigt at tage på i forhold til vejret. Børnene hjælper til med oprydning efter leg og spisning.

Derudover arbejder vi med selvhjulpnehed for de kommende skolebørn i forhold til toiletbesøg, så de bliver i stand til at tørre sig selv efter toiletbesøg.

I forbindelse med toiletbesøg, leg udendørs og spisning, vasker vi hænder flere gange om dagen. Vi taler med vores børn om, hvorfor det er vigtigt at have rene hænder, og hvad der kan gøre os syge.

I forbindelse med de daglige måltider, taler vi om maden, og om hvad vi har brug for, for at vokse, og hvad der er særligt sundt at spise, samt hvad der ikke er sundt at spise for meget af.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Vores børn kommer dagligt i kontakt med den natur, vi har på vores legeplads.

Her er mange forskellige træer og buske, nogle med smukke blomster, nogle med torne andre med bær og frugter.

Det lyder måske ikke af meget, men når man ser nærmere efter - og det gør vores børn -, så er der også mange forskellige små dyr såsom larver, snegle, biller, bænkebidere, myrer, edderkopper mm., som man kan være heldig at se det meste af året. Det er f.eks. et stort hit at indsamle snegle i et terrarium, som iagttages, holdes forsigtigt i hånden eller bruges til sneglevæddeløb; efterfølgende sættes sneglene forsigtigt tilbage i naturen.

Om foråret og om sommeren er her desuden alle de flyvende insekter som bier, hvepse og sommerfugle. Børnene lærer forskellige dyr og planter at kende og får kendskab til fødekæden.

Naturen er et rum, hvor børn kan gøre sig erfaringer og eksperimentere med naturfaglige begreber. Naturen inviterer til både kropslig, sanselig og social udvikling.

Vi fordyber os med børnene og får jord under neglene, planter og sår på legepladsen, har sneboldkamp, bygger en snemand, laver sneengle, mærker en regnorm, samler blade og kastanjer, som vi bruger kreativt eller sanseligt, nærstuderer hjorte- eller hestelort ”Gæt en lort”, får vand i støvlerne og vind i håret, graver med skovl, sanser naturen gennem lyde og lugte, og mærker de forskellige årstider, da vi er uden for i al slags vejr hver dag året rundt.

Der arbejdes med børnenes naturforståelse. Vi følger årstidernes gang ved at studere træerne og planterne omkring os og arbejder med at formidle kundskab og øge respekten for naturen som led i at gøre børnene miljøbevidste. Når vi har turmadpakker med, gør vi en dyd ud af at samle skrald op efter os, og børnene hjælper ofte som en naturlig ting af sig selv med at samle skrald op efter tidligere skovgæster; ”skovsvinene”.

Ved at følge børnenes spor og sammen undres og undersøge, hvad dyrene hedder, hvad de lever af osv. og tale om, hvorfor vi skal passe på dem, udfolder vi og skaber rum og tid til børnenes interesse og nysgerrighed for- og viden om naturen.

Vi bruger naturen ved aktivt at være i den og stimulerer børnenes lyst til at være i naturen og få sanselige erfaringer. Det vil give børnene en fornemmelse af at være en del af naturen. Vi lærer børnene, hvordan man skal færdes i naturen, opføre sig ansvarligt og respektere både planter og dyr.

Vi ønsker at lære børnene, at naturen er et oplagt rum til leg og fysisk udfoldelse.

Vores fokus er altid at inddrage de børn, der ikke selv er opsøgende. Vi guider dem, opmuntrer og spørger ind til dem og inddrager dem på denne måde i den fælles aktivitet.

På vores ture i Dyrehaven, ved stranden, i Zoologisk Have mm., møder vores børn ligeledes naturen. Ved at inddrage os selv som en del af dyreriget og ved at interessere os for det, der interesserer børnene og tale om det vi selv ved, og det vi sammen kan finde ud af ved at se i bøger eller på nettet, øges ikke kun børnenes interesse og viden, men også deres glæde ved at udforske naturen og følelse af forbundenhed med, respekt for naturen og ejerskab for de steder, vi ofte kommer.

Natur og naturfænomener er også vejret, vulkaner, dinosaurer og mange andre spændende ting. Vi mærker på sneen og ser den smelte, og vi ser vandet fryse til is, når vi laver isfigurer til træerne eller islygter, vi måler, hvor høje vi er, vi laver små forsøg med farver, vi ser, hvordan en puppe forvandler sig til en sommerfugl, eller en haletudse forvandler sig til en frø.

Vi tegner og maler billeder af naturen, vi læser om naturen, vi leger vilde dyr, vi taler om naturen og hvorfor det er så vigtigt at passe på den, og vi leger i naturen året rundt, og vi bliver opmærksomme på årstidernes gang og undres ved naturen og naturfænomener.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Kultur og traditioner er væsentlige elementer i børnehavens dagligdag. Kultur er også at skabe et rummeligt miljø, hvor der er plads til forskellighed.

Vi er en børnehave, hvor flere familier har andre kulturelle baggrunde end dansk. Vi er derfor omgivet af børn og voksne med forskellige hudfarver, klædedragter og andre sprog end dansk. Dermed introduceres børnene for børn og familier med en anden kulturel baggrund og de oplever, får viden og forståelse for egne og andres normer, traditioner og værdier.

Det afspejler sig i vores blik på andre kulturer og især, hvad der er specielt ved dansk kultur.

Selvom alle børn er forskellige, har de ét til fælles, nemlig behovet for at være sammen med andre og føle sig som en del af et berigende fællesskab, hvor de er accepteret og værdsat.

Børn lærer, når de deltager i sociale sammenhænge, og når de yder et bidrag til fællesskabet. Det giver indflydelse på eget liv og udviklingsmuligheder.

Vi understøtter og opmuntrer vores børn til fællesskaber på tværs af alder, køn og kulturelle skel, i dagligdagen, i børnehaven, men også ved at opmuntre til legeaftaler i fritiden, hvor forældrene kan være med til at understøtte inklusionsarbejdet ved at tænke alle børn ind i legeaftalerne, ligesom ved at bakke op om arrangementerne/traditionerne i børnehaven f.eks. fastelavn, afskedsfest for de kommende skolebørn, sommerfest og julefest med Lucia for familierne.

Vi følger de danske højtider, og lægger vægt på at tale med børnene om, hvorfor vi fejrer disse højtider og taler med børnene om, hvilke traditioner, der er i andre lande. Traditionerne lægger sig op ad årstiderne, som for eksempel fastelavn og påske, men vi har også skabt vores egne traditioner.

Børnehaven Ønskeøen har disse faste årlige traditioner for at børnene skal opleve genkendelighed og tryghed, men vigtigst af alt, fordi børnene synes, det er hyggeligt og sjovt.

I børnehaven arbejder vi med materialet "Fri For Mobberi" for at børnene skal få øje på hinandens værdier og grænser.

Vi ser det som vores opgave at give børnene mangfoldige tilbud i form af forskellige æstetiske oplevelser og udfordringer i og uden for Børnehaven Ønskeøen.

Børnene oplever forskellige æstetiske udtryksformer, når vi tager i biografen og ser film, går i teatret, synger, tager på biblioteket, læser bøger, hører historier, og når børnene introduceres til forskellige genrer af musik, billedkunst og byrum.

Disse mange tilbud i byen bruger vi for at indhente indtryk og oplevelser, som vi bearbejder, når vi er i børnehaven. På den måde er vi med til at viderebringe en bevidsthed om, at det er sjovt og spændende at opleve og udforske byens kulturelle tilbud, og vi lærer børnene at færdes i forskellige miljøer og kulturer.

Børnene afprøver efterfølgende de figurer, de har set og hørt om, i deres lege og kreative aktiviteter, hvor de udfolder deres kreativitet og opfindsomhed.

Det at fordybe sig og frembringe egne kreationer ved at tegne og male, at klippe og klistre, at dekorere malerier og figurer med ting, de har fundet i naturen eller ting, der glimter og glitrer, er for de fleste af vores børn en meget stor glæde.

Vi lægger vægt på den skabende proces og børnenes glæde herved. Aktiviteterne er tilrettelagt for at styrke alle børns forudsætninger, så de får oplevelsen af, at det er sjovt at være med til at skabe, og at de bidrager til fællesskabet.

De får erfaring med at anvende forskellige materialer og redskaber og udvikler både deres kreativitet, deres vedholdenhed og deres personlige kompetencer. Ligesom børnene får mulighed for sanse- og kropslige erfaringer gennem skabende processer ved at afprøve forskellige udtryksformer.

Evalueringsskulturr

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskulturr i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsskulturr i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Vi evaluerer løbende vores pædagogiske arbejde på personalemøderne, som bliver afholdt hver tredje uge, med en fagligt selvkritisk og reflekteret tilgang, der skal bidrage til, at vi får øje på vores praksis, tænker over den og ser mulighederne for at ændre praksis, når der er behov for det, for at udvikle og kvalificere den pædagogiske praksis.

Fokus er på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse, og om dette fører til den trivsel, læring, udvikling og dannelse for både det enkelte barn og børnegruppen, som vi ønsker, og om der er noget, der skal være anderledes i læringsmiljøet på baggrund af dette.

Vi analyserer børnegruppens forudsætninger og udfordringer, interaktioner og relationer med børnene og ser på muligheder for aktivitetsredskaber og organisering af det fysiske læringsmiljø. Vi ser på udvikling i børnegruppen, diskuterer og reflekterer over vores interaktioner og relationer, børnenes engagement, børnegruppens sammensætning, aktiviteter og de fysiske rums betydning.

Vi igangsætter nye tiltag og organisering af hverdagen, og gennemfører planlagte pædagogiske aktiviteter med fokus på interaktion barn/barn og barn/voksen. Dette sker blandt andet i sammen-

hæng med det pædagogiske redskab TOPI (Tidlig opsporing og indsats) trivselsvurdering, som er obligatorisk i alle 0-6-års-institutioner i Københavns Kommune, som vi gemmefører to gange årligt.

Vi vil løbende arbejde med "Redskab til selvevaluering" på hvert andet af vores personalemøder. Det kan bruges til at analysere og evaluere vores pædagogiske praksis ud fra læreplanen og få øje på, hvor der er brug for udvikling.

Vi vil forholde os til ét område i selvevalueringen ad gangen, reflektere over vores praksis, dokumentere vores nuværende praksis og beslutte, hvilke ændringer, der skal laves.

Vi vil benytte skemaet i selvevalueringsredskabet "Skema til handling" fra EMU og øve os i at anvende det og blive fortrolige med at bruge redskaberne for at kunne skabe et optimalt læringsmiljø for barnets og børnegruppens udvikling.

Vores evalueringskultur skal være meningsfuld og bidrage positivt til dokumentations- og evalueringsaktiviteter, hvorfor vi hele tiden vil have fokus på, at den afspejler en god balance mellem de ressourcer, vi bruger på at dokumentere og evaluere, og det udbytte, som det pædagogiske personale får ud af det, tilpasse fremgangsmåde og omfang til vores aktuelle behov og muligheder, samt vælge, hvad der er mest relevant for vores børnehave.

Vi vil evaluere vores arbejde med læreplanen én gang om året på vores pædagogiske dag i foråret. Her vil vi især forholde os til de evalueringer af praksis, vi har lavet, og om vi har gennemført de ændringer, som vores evalueringer har peget på og se på, hvor vi har behov for justeringer. Derudover vil vi kontinuerligt følge med udviklingen af det pædagogiske læringsmiljø, ny forskning og være åbne for ny inspiration.